

Ακούει κανείς;

27-3-2008

Την ώρα που ο πρωθυπουργός δηλώνει ένθερμος υποστηρικτής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στις συνόδους κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενώ όλοι οι αρμόδιοι φορείς ορκίζονται στο όνομα των πράσινων τεχνολογιών, η ανάπτυξη των φωτοβολταϊκών στη χώρα μας τελματώνει λόγω της αδράνειας, της άγνοιας, της αδιαφορίας και ενίοτε του γραφειοκρατικού σαδισμού ορισμένων υπηρεσιών.

Εικοσιδύο μήνες μετά την ψήφιση του Ν. 3468/06 για τις ΑΠΕ, ελάχιστες άδειες έχουν δοθεί και ακόμη λιγότερα φωτοβολταϊκά συστήματα έχουν εγκατασταθεί, λόγω της **βασανιστικά αργής αδειοδοτικής διαδικασίας που ακυρώνει στην πράξη τα κατά τα άλλα θετικά οικονομικά κίνητρα.**

Εικοσιδύο μήνες μετά δεν υπάρχουν ακόμη οι **πολεοδομικές και χωροταξικές ρυθμίσεις** που θα επέτρεπαν την απρόσκοπτη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε κτίρια και οικόπεδα.

Εικοσιδύο μήνες μετά, η **εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στον οικιακό τομέα τιμωρείται και η σχετική αγορά καταδικάζεται σε ανυπαρξία από την έλλειψη ευελιξίας των αρμόδιων υπουργείων.** Αυτά που συμβαίνουν στην Ελλάδα με τα εμπόδια που υπάρχουν για τα μικρά οικιακά φωτοβολταϊκά, δεν συμβαίνουν σε ΚΑΜΙΑ χώρα του πλανήτη.

Στην Ελλάδα, η εγκατάσταση ακόμη και ενός μικρού οικιακού συστήματος του ενός κιλοβάτ αποτελεί ένα Γολγοθά για όποιον το επιχειρήσει. Στην πρωτοπόρο **Γερμανία που έχει ήδη εγκαταστήσει 4.000 μεγαβάτ φωτοβολταϊκών (90% των οποίων σε κτίρια), δεν απαιτείται καμία απολύτως άδεια για συστήματα σε κτίρια (όσο μεγάλα κι αν είναι)** και ο ενδιαφερόμενος απλώς εγκαθιστά το σύστημα που επιθυμεί. Αν η Γερμανία ακούγεται προχωρημένη για κάποιους, ας ανατρέξουν στη γειτονική **Βουλγαρία**, όπου για συστήματα έως και 5.000 κιλοβάτ **δεν απαιτείται καμία απολύτως άδεια.** Ακόμη και μεγάλα έργα των 10 μεγαβάτ (10.000 κιλοβάτ) αδειοδοτούνται το πολύ σε 3-4 εβδομάδες. Εδώ, η αδειοδότηση τέτοιων έργων θέλει χρόνια.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στα συστήματα στον **οικιακό-κτιριακό τομέα**, τα **εμπόδια** που υπάρχουν σήμερα, θα μπορούσαν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες:

- Οικονομικής-φορολογικής φύσης
- Πολεοδομικής φύσης
- Γεωγραφικής κατανομής των εγκατεστημένων συστημάτων

Σύμφωνα με πρόσφατη εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΠΟΛ 1007/15-01-2008 “Φορολογική αντιμετώπιση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων από οικιακούς καταναλωτές”), οι οικιακοί καταναλωτές θεωρούνται επιτηδευματίες (ασκούν δηλαδή εμπορική επιχείρηση) και πρέπει να ανοίξουν βιβλία στην εφορία, να καταβάλλουν Φ.Π.Α και να φορολογούνται για το μικρό εισόδημα που θα τους αποφέρει η πώληση ηλιακού ηλεκτρισμού.

Τι σημαίνουν όλα αυτά στην πράξη;

Ας υποθέσουμε ότι ένας οικιακός καταναλωτής που είναι μισθωτός, θέλει να εγκαταστήσει ένα φωτοβολταϊκό σύστημα ισχύος 1 κιλοβάτ (kW) στην κατοικία του. Το σύστημα αυτό κοστίζει μαζί με τα έξοδα εγκατάστασης και σύνδεσης περί τα 6.500 € (+ Φ.Π.Α.). Τα ετήσια έσοδά του από την πώληση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας ανέρχονται σε 520-700 € (ανάλογα με την ηλιοφάνεια της περιοχής που εγκαθίσταται το σύστημα και το αν η σύνδεση γίνεται στο ηπειρωτικό δίκτυο ή σε μη διασυνδεδεμένα νησιά).

Προκειμένου να μπορεί αυτός ο οικιακός καταναλωτής να πουλά ηλεκτρική ενέργεια στον ΔΕΣΜΗΕ (ή τη ΔΕΗ κατά περίπτωση) θα πρέπει:

- Να ανοίξει βιβλία στην εφορία.
- Να εγγραφεί στον ΟΑΕΕ (ελάχιστο κόστος εισφορών 1.500-2.000 € ετησίως).
- Να εγγραφεί στο Εμπορικό Επιμελητήριο (κόστος περίπου 50 € ετησίως).
- Να υποβάλλει δηλώσεις Φ.Π.Α. για μία εικοσαετία.

Ακόμη κι αν ο εν λόγω καταναλωτής επέλεγε μεγαλύτερο σύστημα (π.χ. 5 kW), τα έξοδά του θα ήταν σχεδόν όσα και τα έσοδα. Ακόμη όμως και σε περίπτωση μικρού πλεονάσματος, αυτό θα φορολογούταν, καθιστώντας την όποια επένδυση μη αποδοτική.

Είναι σαφές ότι **το ισχύον καθεστώς οδηγεί σε απόλυτη ακινησία την οικιακή αγορά φωτοβολταϊκών.**

Για το λόγο αυτό απαιτείται μία ρύθμιση η οποία να αφορά τους οικιακούς μικροπαραγωγούς (φωτοβολταϊκά συστήματα μικρότερα των 5 kW) και η οποία να προβλέπει τα εξής:

[1]. Ο οικιακός καταναλωτής που εγκαθιστά φωτοβολταϊκό σύστημα και διαθέτει την παραγόμενη ενέργεια στο δίκτυο να μη θεωρείται επιτηδευματίας. Η παραπάνω ρύθμιση σημαίνει ότι θα μπορέσει να απαλλαχθεί από την τήρηση βιβλίων και αποδείξεων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων που προβλέπονται από τη σχετική φορολογική νομοθεσία.

[2]. Για τον οικιακό καταναλωτή που εγκαθιστά φωτοβολταϊκό σύστημα, να υπάρχει επιπλέον απαλλαγή από τον Φ.Π.Α. και τη φορολογία εισοδήματος για τα συγκεκριμένα έσοδα που προέρχονται από τη διάθεση ηλιακού ηλεκτρισμού.

Η απόφαση αυτή θα απεγκλωβίσει και εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενους στο δημόσιο, αφού σύμφωνα με το Δημοσιοϋπαλληλικό Κώδικα *“δεν επιτρέπεται στον υπάλληλο η κατ’ επάγγελμα άσκηση εμπορίας”* και συνεπώς οι εργαζόμενοι στο δημόσιο αποκλείονται από τα ευεργετήματα του Ν. 3468/06. Την ίδια ώρα βέβαια, οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν θεωρούνται επιτηδευματίες (για την εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Β.Σ.) όταν ασχολούνται, πέρα από την κύρια εργασία τους με τη συγγραφή διαφόρων έργων (βιβλίων κ.λπ.) ή και με την έκδοση αυτών. Γιατί λοιπόν να θεωρούνται επιτηδευματίες όταν παράγουν σε οικιακό επίπεδο μικροποσότητες καθαρής ενέργειας;

Άμεσης προτεραιότητας είναι μία εγκύκλιος προς τα πολεοδομικά γραφεία για το είδος της βεβαίωσης που πρέπει να παρέχουν προς τη ΔΕΗ για τη σύνδεση φωτοβολταϊκών συστημάτων. Στην αίτηση για τη σύνδεση φωτοβολταϊκού σταθμού στο δίκτυο χαμηλής τάσης, η ΔΕΗ ζητά μεταξύ άλλων και *“Εγγραφο της αρμόδιας Πολεοδομικής υπηρεσίας (σύμφωνα με το Ν. 1512/85 και τις σχετικές εγκυκλίους του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε), ότι η συγκεκριμένη εγκατάσταση μπορεί να συνδεθεί με το δίκτυο της ΔΕΗ”*. Το έγγραφο αυτό το ζητά η ΔΕΗ για να πιστοποιήσει απλώς τη νομιμότητα του κτίσματος ή του οικοπέδου, αφού ο Ν. 1512/85 αφορά στα αυθαίρετα. Δυστυχώς όμως, τα κατά τόπους πολεοδομικά γραφεία δεν γνωρίζουν τι ακριβώς πρέπει να απαντήσουν, με αποτέλεσμα να έχει μπλοκάρει η εγκατάσταση ακόμη και μικρών οικιακών συστημάτων για τα οποία δεν απαιτείται κατά τα άλλα καμία άδεια. Και μόνο η αναφορά σε νόμο που αφορά τα αυθαίρετα, καθιστά τα φωτοβολταϊκά εν δυνάμει ύποπτα για τυχόν παραβάσεις πολεοδομικής φύσης και ως εκ τούτου αντιμετωπίζονται με καχυποψία από τις αρμόδιες Πολεοδομίες.

Σύμφωνα με το Ν.2941 που αφορά στην ‘απλοποίηση διαδικασιών ίδρυσης εταιριών, αδειοδότησης ΑΠΕ και άλλες διατάξεις’ (ΦΕΚ 201Α, 13/9/2001), *“για την εγκατάσταση ηλιακών σταθμών και ανεμογεννητριών δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας, αλλά θεώρηση που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, συνοδευόμενη από υπεύθυνες δηλώσεις αναθέσεων και αναλήψεων μελετών και επιβλέψεων του έργου, τοπογραφικό διάγραμμα με σαφές οδοιπορικό, διάγραμμα κάλυψης, σχέδια, προϋπολογισμό του έργου, αποδεικτικά πληρωμής φόρων και αποδεικτικά εισφορών και αμοιβών μηχανικών”*. Ο νομοθέτης είχε προφανώς κατά νου μεγάλα αιολικά πάρκα όταν έγραφε την παραπάνω παράγραφο. Δυστυχώς όμως η ρύθμιση αυτή ισχύει και για τα μικρότερα φωτοβολταϊκά αφού δεν υπήρξε σχετική ερμηνευτική εγκύκλιος περί του αντιθέτου. Ακούγεται παράλογο αλλά ακόμη και για ένα σύστημα του ενός κιλοβάτ σε κτίριο απαιτούνται σύμφωνα με τα παραπάνω *‘υπεύθυνες δηλώσεις αναθέσεων και αναλήψεων μελετών και επιβλέψεων του έργου, τοπογραφικό διάγραμμα με σαφές οδοιπορικό, διάγραμμα κάλυψης, σχέδια, προϋπολογισμός του έργου, αποδεικτικά πληρωμής φόρων και αποδεικτικά εισφορών και αμοιβών μηχανικών’*. Το ΤΕΕ κοστολόγησε τις υπηρεσίες αυτές (που δεν χρειάζονται πρακτικά σε κανέναν) σε πάνω από 12.000 €. Στην περίπτωση ενός μικρού οικιακού συστήματος δηλαδή, υπερδιπλασιάζεται ο προϋπολογισμός!

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3468/06, ακόμη και τα μικρότερα φωτοβολταϊκά συστήματα απαιτούν εξαίρεση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) εφόσον εγκαθίστανται σε μη διασυνδεδεμένα νησιά όπου υφίσταται κορεσμός του δικτύου. Σε πρώτη φάση, για τα νησιά αυτά η ΡΑΕ έδωσε ένα

περιθώριο, το οποίο υπερκαλύφθηκε από τις αιτήσεις που κατατέθηκαν το 2007. Μια δεύτερη πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υποβολή αιτήσεων για τη χορήγηση απόφασης εξαίρεσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς στα μη διασυνδεδεμένα νησιά αναμένεται μελλοντικά. **Έτσι σήμερα, αν κάποιος οικιακός καταναλωτής θελήσει να εγκαταστήσει έστω και ένα κιλοβάτ στην Κρήτη, τις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα, αυτό δεν επιτρέπεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.**

Είναι σαφές ότι θα πρέπει να δοθεί άμεσα μία λύση σ' αυτό το πρόβλημα, αφού αποκλείεται παντελώς ο οικιακός τομέας από όλα τα νησιά, τις περιοχές δηλαδή που κατ' εξοχήν χρειάζονται την αποκεντρωμένη παραγωγή από φωτοβολταϊκά. Είναι επίσης σαφές ότι για τα μικρά οικιακά συστήματα δεν θα πρέπει να απαιτείται εξαίρεση της ΡΑΕ, αφού κάτι τέτοιο αυξάνει, εκτός των άλλων, και τα κόστη, καθιστώντας απαγορευτική μια σχετική επένδυση. Το τεχνικά ανώτατο όριο για τον αριθμό των οικιακών συστημάτων ανά νησί θα μπορούσε να υποδεικνύεται από τη ΡΑΕ (χωρίς ανάγκη υποβολής κάποιου φακέλου) μετά από σχετική συνεννόηση με τη ΔΕΗ αφού αυτή είναι ο φορέας που, όχι μόνο διαχειρίζεται το δίκτυο στα νησιά, αλλά είναι υπεύθυνη και για τη σύνδεση των φωτοβολταϊκών και τη σύναψη των σχετικών συμβολαίων αγοροπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας, με άλλα λόγια έχει τον απόλυτο έλεγχο.

Τα παραπάνω αποτελούν λίγα μόνο από τα προβλήματα που έχει σήμερα η αγορά φωτοβολταϊκών στον οικιακό-κτιριακό τομέα. **Τα προβλήματα είναι δυστυχώς πολλαπλάσια σε ότι αφορά στις επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά πάρκα.** Ο Σύνδεσμος Εταιριών Φωτοβολταϊκών (ΣΕΦ) έχει επανειλημμένως διατυπώσει τις προτάσεις του για την απεμπλοκή από τη σημερινή αδιέξοδη κατάσταση. Συνοπτικά, **οι προτάσεις του ΣΕΦ για την ανάπτυξη της αγοράς φωτοβολταϊκών** αφορούν στα εξής:

1. Επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης των ήδη κατατεθειμένων επενδυτικών προτάσεων.
2. Απλοποίηση των αδειοδοτικών διαδικασιών.
3. Άμεση αποσαφήνιση των πολεοδομικών και χωροταξικών όρων για την ανάπτυξη των φωτοβολταϊκών.
4. Φορολογικές διευκολύνσεις για την ανάπτυξη των οικιακών εφαρμογών φωτοβολταϊκών.
5. Υποχρεωτική εφαρμογή φωτοβολταϊκών σε νέα μεγάλα εμπορικά κτίρια κατά το επιτυχημένο παράδειγμα της Ισπανίας.
6. Αποσαφήνιση των όρων τιμολόγησης της παραγόμενης ηλιακής κιλοβατώρας, ώστε να μη δημιουργείται κλίμα ανασφάλειας στους επενδυτές.
7. Σχεδιασμό της δεύτερης φάσης ανάπτυξης των φωτοβολταϊκών για την περίοδο μετά το 2010, προκειμένου να σταλεί ένα μήνυμα συνέχειας και συνέπειας προς τους ενδιαφερόμενους επενδυτές και να μην οδηγηθεί σε κατάρρευση η αγορά σε 2-3 χρόνια.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του ΣΕΦ: www.helapco.gr